

УДК 656.078.1: 339.92

DOI:10.5281/zenodo.11913519

С.О. Ключев, канд. техн. наук, доц. (CHU ім. В. Даля, Київ)

Д.Г. Кузнцов, здоб. ОС «магістр» (CHU ім. В. Даля, Київ)

ІНТЕГРАЦІЯ В ЄВРОПЕЙСКУ ТА СВІТОВУ ТРАНСПОРТНУ СИСТЕМУ

Транспортна система України – складна організаційна система, яка потребує негайного оновлення підходів до її управління для реалізації інтеграції до світової та європейської транспортної системи.

На території України існують міжнародні транспортні коридори, які вимагають певного рівня розвитку всієї транспортної мережі країни. Нажаль, реалізація будь-яких проєктів, які пов'язані з цим питанням, потребує дуже великого обсягу інвестицій, які необхідно залучати за участі держави, приватних інвесторів та наших партнерів. Навіть до початку повномасштабних військових дій на території нашої держави у 2022 році, стан транспортної системи не можна було вважати задовільним. Більша частина транспортної інфраструктури була застаріла та не могла задовольнити зростання обсягів перевезень. Це стосувалося усіх видів транспорту: морського, автомобільного, залізничного. Постійне зменшення обсягів прокачування природного газу територією України з рф до Європи, ставило трубопровідну транспортну систему у максимально несприятливий режим з незрозумілим майбутнім з можливістю повної зупинки. Різні стандарти ширини залізничних колій у Європі та Україні вимагали вирішення проблеми подолання системних стиків на кордоні, що також вимагало пошуку рішення та значних інвестицій. Морський транспорт та автомобільний також мали свої проблеми, для вирішення яких також були необхідні нові підходи, час та кошти.

На даний момент країна знаходиться у найважчій ситуації за весь час свого існування. Постійні обстріли об'єктів інфраструктури, зруйновані мости, залізничні та автомобільні шляхи, військова блокада морських портів, окупація певної частини території – все це не тільки ускладнює роботу транспортної системи, а й взагалі, ставить питання про її існування. Значний обсяг капіталовкладень наразі потрібний не для планомірного розвитку та модернізації цієї системи, а для її постійного відновлення після атак з боку рф для забезпечення функціонування.

Також, проблем додають певні ускладнення на кордонах нашої держави з Європою. Страйк фермерів та блокування ними польсько-

українського кордону для досягнення власних цілей взимку 2023/2024, максимально негативно вплинув на автомобільні вантажні перевезення, бо Польща є одним із головних напрямків вантажопотоків з/до Європи. Перемовини з урядом Польщі дозволили припинити блокаду та відновити рух вантажів автомобільним транспортом через кордон. Також, під час цього страйку було організовано та протестовано декілька контрейлерних маршрутів. Це довело перспективність такого способу перевезень.

Після організації та початку сталої роботи «морського коридору», кількість перевезених вантажів, саме морським транспортом, практично зрівнялася з довоєнними показниками. На даний момент, цей вид транспорту дозволяє експортувати більшу частину продукції агрокомплексу та металургії до країн всього світу, та починати імпорт необхідних товарів.

Авіаційний транспорт, який стрімко розвивався з початку 2000-х в лютому 2022 року припинив своє функціонування. Розуміючи величезні ризики, лізингові компанії евакуювали парк літаків та припинили авіасполучення. Усі спроби розпочати роботу хоча б одного з аеропортів для перевезення пасажирів поки не досягли успіхів, хоча обговорення про відновлення авіасполучення постійно відбуваються.

Не зважаючи на все це, в Україні існують умови для формування сучасної транспортної системи, яка буде відповідати світовим та європейським стандартам. Достатня ресурсна база, рівень розвитку техніки та технологій, наявність кваліфікованої робочої сили, вигідні природні, кліматичні, географічні характеристики – все це є вагомими аргументами для інтеграції до європейської та світової транспортної системи.

Основними питаннями, які вимагають негайного рішення для успішної інтеграції є:

- припинення військових дій та забезпечення безпеки на всій території України;
- повернення до кордонів 1991 року;
- міжнародні інвестиції у відновлення знищених та пошкоджених елементів транспортної системи;
- відновлення повноцінної роботи міжнародних транспортних коридорів;
- максимальне зниження собівартості перевезень;
- переоцінка критеріїв у підходах до визначення ефективності перевезень, перехід від об'ємних показників роботи транспорту до фінансово-економічних;

- забезпечення достатньої швидкості руху транспорту і доставки пасажирів та вантажів;
- забезпечення збереження вантажів під час перевезення;
- розвиток контейнерних, контрейлерних та інтермодальних перевезень;
- введення сучасних технологій обробки та передачі необхідної, актуальної інформації;
- поетапну реалізацію інституціональних перетворень у транспортному секторі економіки на основі вдосконалення системи управління галуззю, лібералізації у сфері ціноутворення;
- розробка та введення інноваційних технологій в транспортній системі;
- підвищення якості послуг на транспорті.

Україна, в умовах сучасного світу – один із ключових елементів транспортної системи не тільки Європи, а й всього світу. Існуючі проблеми можуть бути вирішені комплексним підходом, розробкою та реалізацією структурних планів, застосуванням інвестицій від держав та приватного бізнесу, введенням прозорих та зрозумілих «правил гри» для усіх учасників. Нажаль, все це може бути реалізовано тільки після припинення військових дій, визначення подальшої політичної та економічної перспективи держави та виникнення умов для можливості планування у середньостроковій та довгостроковій перспективі.

Інформаційні джерела

1. Освіта.ua. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/international-relations/19427/>.
2. Ефективна економіка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2423>.
3. Смирнов, І.Г. Інтеграція у європейську транспортно-логістичну систему – стратегічний вибір України (Геопросторовий аспект) [Текст] / І.Г. Смирнов, І.В. Шум // Український географічний журнал. – 2005. – №3. – С. 32–37.
4. Мережа міжнародних транспортних коридорів на території України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mintrans.gov.ua/ru/show/transports>.
5. Журнал європейської економіки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1314>.
6. Ключев С.О. Інтеграція транспорту України в європейську транспорту систему / С.О. Ключев, А.С. Сігонін // Логістичне управління та безпека руху на транспорті: збірник наукових праць науково-практичної конф., 10 лютого 2023 р., м. Київ / відп. ред. Н.Б. Чернецька-Білецька. – Київ: СНУ ім. В. Даля, 2023. – С. 35–38.